ROMÂNIA

SENAT

EXPUNERE DE MOTIVE

La 1 ianuarie 2027 se împlinesc douăzeci de ani de la aderarea României la Uniunea Europeană, moment care a consacrat integrarea statului român în cadrul juridic, politic și instituțional al Uniunii și participarea sa, în calitate de stat membru, la procesul decizional european.

Aderarea a reprezentat rezultatul unui proces de transformare legislativă și instituțională, orientat către asumarea obligațiilor care decurg din apartenența la Uniunea Europeană. Ulterior, exercitarea calității de stat membru a presupus nu doar aplicarea dreptului Uniunii, ci și participarea României la elaborarea politicilor europene, la funcționarea instituțiilor comune și la definirea orientărilor de dezvoltare ale Uniunii.

Împlinirea a două decenii de la aderare oferă prilejul unei evaluări retrospective și prospective a participării României la proiectul european, dincolo de dimensiunea comemorativă a aniversării. O asemenea evaluare presupune examinarea transformărilor intervenite în plan economic, social, administrativ și instituțional, a rezultatelor politicilor europene și a modului în care România și-a exercitat drepturile și obligațiile aferente statutului de membru.

Relevanța acestui demers derivă inclusiv din necesitatea unei înțelegeri nuanțate a integrării europene. Apartenența la Uniunea Europeană nu poate fi analizată exclusiv prin evidențierea avantajelor economice și instituționale, după cum dificultățile întâmpinate în procesul de integrare nu pot fi evaluate independent de contextul național și european în care acestea s-au manifestat. O apreciere fundamentată reclamă examinarea concomitentă a progreselor înregistrate, a limitelor constatate și a responsabilităților care revin României în configurarea viitorului Uniunii.

În acest context, aniversarea a douăzeci de ani de la aderare constituie o oportunitate pentru dezvoltarea unui cadru de reflecție publică asupra evoluției raporturilor dintre România și Uniunea Europeană, întemeiat pe cercetare, analiză instituțională și participare civică.

Necesitatea intervenției legislative rezultă din oportunitatea conferirii unei dimensiuni naționale și a unui cadru instituțional comun activităților dedicate acestui moment aniversar. În absența unei asemenea reglementări, organizarea inițiativelor de cercetare, informare și dezbatere rămâne posibilă în temeiul competențelor generale ale instituțiilor interesate, însă fără existența unui reper legislativ comun privind obiectivele acestora,

coordonarea activităților administrației publice centrale și prezentarea publică a rezultatelor.

Prezenta propunere legislativă urmărește, prin urmare, instituirea unui cadru normativ temporar care să permită valorificarea aniversării nu numai ca moment de evocare istorică, ci și ca exercițiu de evaluare a experienței României în cadrul Uniunii Europene. Diversitatea entităților care pot participa la realizarea acestor activități corespunde caracterului multidimensional al integrării europene. Evaluarea consecințelor aderării presupune abordări juridice, economice, istorice, politice și sociologice, pentru care contribuția mediului academic, a instituțiilor publice și a societății civile prezintă o relevanță distinctă.

Activitățile avute în vedere pot aborda, între altele, evoluția cadrului legislativ și instituțional național în raport cu dreptul Uniunii Europene, participarea României la mecanismele decizionale europene, implicațiile apartenenței la piața internă, efectele politicilor europene asupra dezvoltării economice și sociale, precum și provocările și așteptările asociate statutului de stat membru.

Inițiativa nu stabilește concluzii prestabilite asupra bilanțului aderării și nu condiționează desfășurarea activităților de promovarea unei anumite interpretări a procesului de integrare. Dimpotrivă, finalitatea sa este încurajarea unor evaluări fundamentate, care să permită prezentarea atât a beneficiilor, cât și a dificultăților și a obiectivelor încă nerealizate.

Prin caracterul facultativ al activităților prevăzute la art. 2 alin. (1), reglementarea respectă autonomia instituțională și libertatea de apreciere a entităților participante în stabilirea oportunității, conținutului și modalităților concrete de organizare a acestora.

Pentru asigurarea coerenței activităților desfășurate la nivelul administrației publice centrale, propunerea legislativă atribuie Secretariatului General al Guvernului responsabilitatea coordonării acestora.

Opțiunea instituțională are în vedere poziția Secretariatului General al Guvernului în cadrul aparatului de lucru al Guvernului și atribuțiile sale de coordonare interinstituțională, astfel cum sunt reglementate prin actele normative privind organizarea și funcționarea acestuia.

Centralizarea activităților la nivelul unei structuri guvernamentale permite configurarea unei perspective de ansamblu asupra inițiativelor desfășurate de autoritățile administrației publice centrale, fără a substitui competențele instituțiilor organizatoare sau a extinde coordonarea asupra entităților care nu se află în sfera administrației publice centrale.

În acest sens, proiectul instituie obligația Secretariatului General al Guvernului de a elabora și publica, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a legii, programul activităților organizate în cadrul administrației publice centrale.

Publicarea programului urmărește asigurarea accesului publicului la informații privind inițiativele instituționale dedicate aniversării și facilitează participarea persoanelor interesate la activitățile de informare și dezbatere.

De asemenea, este prevăzută întocmirea și publicarea, până la 31 martie 2028, a unui raport privind activitățile desfășurate în aplicarea legii.

Această obligație conferă demersului o componentă de transparență și responsabilitate instituțională, prin asigurarea unei evidențe publice a modului în care a fost valorificat cadrul legislativ instituit. Raportarea ulterioară permite prezentarea activităților efectiv realizate și oferă o bază documentară pentru eventuale inițiative viitoare în domeniul informării și educației europene.

Posibilitatea utilizării denumirii oficiale în materialele de informare și comunicare publică urmărește asigurarea unei identități comune a activităților desfășurate în cadrul anului aniversar, fără instituirea unor obligații suplimentare de comunicare.

Efectele preconizate ale inițiativei sunt în principal de natură educațională, instituțională și civică, organizarea unor activități de cercetare și dezbatere putând contribui la sistematizarea informațiilor privind evoluția României în perioada ulterioară aderării și la dezvoltarea unor analize interdisciplinare asupra participării sale la Uniunea Europeană.

În plan educațional, reglementarea creează premisele abordării procesului de integrare europeană dintr-o perspectivă istorică și instituțională, favorizând înțelegerea mecanismelor de funcționare a Uniunii, a drepturilor și obligațiilor care decurg din calitatea de stat membru și a relației dintre nivelul național și cel european de exercitare a competențelor publice.

În plan civic, activitățile de informare și dezbatere pot facilita participarea publicului la examinarea unor teme de interes european, în condițiile unei prezentări pluraliste a opiniilor și a unei delimitări între constatările faptice, evaluările de specialitate și opțiunile de politică publică.

Propunerea legislativă nu instituie măsuri cu efect economic direct asupra persoanelor fizice sau juridice și nu modifică regimul juridic al desfășurării activităților economice. Eventualele beneficii sociale și educaționale vor depinde de conținutul, amploarea și calitatea activităților organizate, neputând fi cuantificate în absența unor date privind programul concret de implementare.

Propunerea legislativă nu instituie un program de finanțare distinct și nu prevede alocarea unor fonduri suplimentare de la bugetul de stat pentru organizarea activităților aferente anului aniversar.

În același timp, atribuțiile de coordonare, elaborare și publicare a programului, precum și de întocmire a raportului final presupun desfășurarea unor activități administrative în cadrul Secretariatului General al Guvernului.

Aceste atribuții nu implică, prin conținutul propunerii, înființarea unor structuri administrative sau suplimentarea schemei de personal. Evaluarea eventualelor costuri administrative se realizează în raport cu resursele instituționale existente și cu modalitățile concrete de îndeplinire a obligațiilor prevăzute de lege.

Prezenta propunere legislativă instituie o reglementare cu aplicabilitate temporală determinată, având ca obiect marcarea aniversării a douăzeci de ani de la aderarea României la Uniunea Europeană. Dispozițiile propuse nu modifică legislația referitoare la organizarea și funcționarea autorităților publice, la sistemul național de gestionare a afacerilor europene ori la desfășurarea activităților de învățământ și cercetare.

Atribuțiile stabilite în sarcina Secretariatului General al Guvernului se exercită în cadrul instituțional existent, fără instituirea unei autorități distincte pentru coordonarea anului aniversar.

Împlinirea a douăzeci de ani de la aderarea României la Uniunea Europeană reprezintă un reper semnificativ în evoluția statului român contemporan, a cărui relevanță depășește dimensiunea aniversară. Instituirea anului 2027 ca „Anul România în Uniunea Europeană – bilanț și perspective la 20 de ani de la aderare" urmărește valorificarea acestui moment prin crearea unui cadru național de cercetare, reflecție și dezbatere publică asupra transformărilor intervenite în perioada 2007–2027 și asupra perspectivelor participării României la procesul de integrare europeană.

INIȚIATOR:

Senator AUR Daniela Ștefănescu

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru instituirea anului 2027 ca „Anul România în Uniunea Europeană – bilanț și perspective la 20 de ani de la aderare"

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	PETRIȘOR PEIU	AUR	
2	Petor George Cesar	AUR	
3	VLAHU NICOLAE	AUR	
4	STOICA CIPRIAN-TITI	A.U.R.	
5	DANIELA STEFĂNESCU	AUR	
6.	CONSTANTINESCU RODICA	AUR	
7	LUMINIȚA TĂUCEAN-FERNANDES	AUR	
8	Silvegeanu Catalin	AUR	
9	DÎRLĂU ANDREI-EMIL	AUR	
10	IACOB C. CIPRIAN	A.U.R.	
11	ROMAN MARIUS-VALENTIN	AUR	
12	Vlăescu Virginia	AUR	
13	MICULINA STELPA	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru instituirea anului 2027 ca „Anul României în Uniunea Europeană – bilanț și perspective la 20 de ani de la aderare"

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	
14	Sandu M. Ionuț	AUR	
15	VASILE MARIAN	AUR	
16	Lauric Sorin	AUR	
17	Costache Chertif	AUR.	
18	SPAU DUMITRU	A.U.R.	
19	PAUL GHEORGHE	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru instituirea anului 2027 ca „Anul România în Uniunea Europeană – bilanț și perspective la 20 de ani de la aderare"

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	SIMION GEORGE NICOLAE	AUR	
2.	Bogdan Velescu	AUR	
3.	MICLĂU SAMUEL-VIRGIL	AUR	
4.	Vulpoiu Dorel	AUR	
5.	Valeriu Munteanu	AUR	
6.	MUSAT LUCIAN	AUR	
7.	COMAN DRAGOS	AUR	
8.	MITREA DUMITRINA	AUR	
9.	IACAB MONICA	AUR	
10.	TANASĂ DAN	AUR	
11.	CIORNEI DANIEL-CĂTĂLIN	AUR	
12.	Negreu Petru	AUR	
13.	MIHAESCU MUGUR	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru instituirea anului 2027 ca „Anul României în Uniunea Europeană – bilanț și perspective la 20 de ani de la aderare”

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
14.	COLEȘA ILIE-ALIN	AUR	
15.	GURCUȚ SILVIU-OCTAVIAN	AUR	
16.	CACIUGHE MATIAS	AUR	
17.	POPESCU ANTONIO GABI	AUR	
18.	BOBOȘ ELENA	AUR	
19.	BORDIAN ALEXANDRU	AUR	
20.	PASCARIU MIHAI-COSMIN	AUR	
21.	PUȘCAȘU PETRE	AUR	
22.	NEGOESCU MIHAI-BOGDAN	AUR	
23.	TILEA IȘTI	AUR	
24.	IOSCB COSMIN TEODOR	AUR	
25	CIPRIAN PARASCHIV	AUR	
26.	Constantinescu Andra	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru instituirea anului 2027 ca „Anul României în Uniunea Europeană – bilanț și perspective la 20 de ani de la aderare"

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
27.	Priescu Ionelia	AUR	
28.	Bogutar Denice	AUR	
29.	GHEORGHE MIHAI CLAUDIU	AUR	
30.	BARSTAN TIBERIU CLAUDIU	AUR	
31.	BADIU GEORGEL	AUR	
32.	BUTURA CRISTINA-IRINA	AUR	
33.	GHERASIM LAURA	AUR	
34.	BIRO DANIEL RĂZVAN	AUR	
35.	BABEA VALENTIN	AUR	
36.	POPESCU ANTONIO GABI	AUR	
37.	Ramona Ioana Bruynseels	AUR	
38.	Cristina Dascălu	AUR	
39.	CALIN GHE MATIES	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru instituirea anului 2027 ca „Anul României în Uniunea Europeană – bilanț și perspective la 20 de ani de la aderare"

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
40.	MÎMDRESCU MIC.	AUR.	
41.	COSMIN GRENDEA	AUR	
42	HRISTU COSMIN	AUR	
43.	VÂRȘAN CIPRIAN	AUR.	
44.	Negrea Petru	AUR	
45.	ADOBOȘ ELENA	AUR	
46.	GHEORGHE IONEL	AUR	
47.	Bogdan Tabacu	AUR	
48.	Grosu Veronica	AUR	
49.	Popovici Florin-Cornel	AUR	
50	ANDREI GUȘĂ	AUR	
51.	ARIADNA-ELENA CÎRLIGEANU	A.U.R.	
52.	OANCEA SILVIU	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru instituirea anului 2027 ca „Anul României în Uniunea Europeană – bilanț și perspective la 20 de ani de la aderare"

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
13.	FLOREA [illegible]	AUR	
	PĂUNESCU SILVIU-TITUS	AUR	